

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคธรรมรัฐ

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ต่อมาพรรคธรรมรัฐมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยได้รับการรับรองจากนายทะเบียนฯ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ และรายงานต่อนายทะเบียนฯ ว่าพรรคธรรมรัฐได้จัดตั้งสาขาเพิ่มอีก ๔ สาขา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เป็นสาขาที่ ๒ จังหวัดเชียงราย สาขาที่ ๓ กรุงเทพมหานคร สาขาที่ ๔ จังหวัดชัยภูมิ สาขาที่ ๕ จังหวัดขอนแก่น มีคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองสาขาละ ๑๕ คน และมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น ๕,๕๘๕ คน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารแล้ว ปรากฏว่ามีรายชื่อสมาชิกเพียง ๒,๘๑๐ คน ต่อมาเมื่อวันที่ ๖ และวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๓ พรรคธรรมรัฐจัดส่งทะเบียนสมาชิกอีก ๒๔๐ คน และ ๒,๕๙๕ คน ตามลำดับรวมทั้งสิ้น ๕,๖๔๕ คน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๙ บัญญัติให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีอยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งฯ ซึ่งพรรคธรรมรัฐต้องดำเนินการดังกล่าวภายในวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓ แต่เนื่องจากวันอาทิตย์เป็นวันหยุดราชการ จึงครบกำหนดในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ซึ่งถือว่าเป็นวันเปิดทำการถัดไปเป็นวันแรก ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองอีก ๔ สาขา ยังไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคธรรมรัฐ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคฯ เนื่องจากไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของมาตรา ๒๙ ได้ เป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองฯ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และนายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการ และส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคธรรมรัฐเพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมรัฐ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า หัวหน้าพรรคธรรมรัฐมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า คำร้องของนายทะเบียนฯ ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมรัฐ เนื่องจากไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๙ อันเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นั้น เป็นการชอบแล้ว
ไม่ขอคัดค้าน

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑
มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคธรรมรัฐ

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายประเสริฐ นาสกุล นายโกเมน ภัทรภิรมย์ นายจุมพล
ณ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายมงคล สระแก้ว นายสุจิต บุญบงการ
นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ
และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๕๖ ก วันที่
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๔
